

רשמה א.ב. 3/38

פרוטוקול מספר 3/ד
מישיבת הוועדה לעניני פנים
שהתקיימה ביום ג', י"ד בחשוון תשי"ט - 28.10.58
(שעה 09.00)

משתתפים:

- י. ריפתין - יו"ר
- ד. בר-רב-האי
- ע. דגני
- י. ישעי'הו
- י. כץ
- י. רוקח
- י. שופמן

מזמנים:

- י. בר-יהודה
- מר רוטנברג - משרד הפנים
- מר סילברסטון - משרד הפנים
- מר גרינשפון - משרד הפנים
- מר גוברמן - משרד הפנים
- מר אדזי - משרד האוצר
- מר רוזנטל - משרד המשפטים
- מר גושגלד - משרד החקלאות
- מר לוי - משרד החקלאות

סדר-היום:

חוק שירותי הכבאות (המשך)

היו"ר י. ריפתין:

אני פותח את הישיבה.

לפני שנעבור לסדר-היום ברצוני להודיע מספר פרטים על סדר עבודתה של הוועדה. לאחר הדיון בחוק שירותי הכבאות עלינו לטפל בחוק לתיקון פקודת בנין ערים, שהועבר אלינו ע"י הכנסת. כן העבירה אלינו הכנסת הצעה לסה"י של ח"כ לנדאו בענין זיהום הירקון. עלינו עוד לקיים דיון בעקבות הסירור שהיה לנו ביחד עם ועדת הכספים בצפון, ונוסף לכך הבטיח ראש הממשלה להעביר לוועדת הפנים את מסקנות הממשלה בענין הבריחה מכלא שטה, לאחר שהיא תסיים את דיוניה בענין זה. שר המשטרה אמר לי שהדיונים בממשלה נמצאים בשלב של סיום. לאור כל זה אני רוצה להודיע כי ייתכן שהוועדה תצטרך להוסיף ישיבות.

י. רוקח:

אני מציע להעלות כסעיף ראשון לאחר חוק שירותי הכבאות את ענין כלא שטה, כי הענין הולך ומתיישן, וייתכן שנרצה להמליץ על מסקנות לפני הכנסת.

היו"ר י. ריפתין:

הכנסת לא העבירה את הענין לוועדת הפנים, אלא שמעה הודעה מפי ראש הממשלה שעם גמר הדיונים בממשלה היא תביא את מסקנותיה לוועדת הפנים. אני עומד בקשר קבוע עם שר המשטרה בענין זה, אך אני סוכן להתקשר עמו שנית ולשאול אותו מתי יסתיימו הדיונים בממשלה.

אנו עברים לחוק שירותי הכבאות. בענין זה יש לנו עוד שתי שאלות פתוחות: בעיית המיטון ושאלת המתנדבים. בתחילה נשמע על המוס"ם בין נציגי משרד הפנים ומשרד האוצר בדבר בעיית המיטון.

X

א) העצמת המספרים

טר ארז"ל:

סיכמנו שסעיף 12, הקובע היטל על פוליטות-אש, ישאר, בתנאי שסעיף (ג) תוקן בצורה שייאמר: וראשית - ההיטל וגבייתו לא יחולו על היטל מהפוליטות בלבד, אלא הוא יהיה על שירותי כבאות בכלל, כלומר: על כל מקרה של שריפה ייגבה היטל מערך השריפה בגובה שייקבע ע"י שר הפנים בתקנות, במקום שעד עכשיו הסתבר מהסעיף שההיטל חל על המבוטחים בלבד; ושנית - כל מי שמסלם היטל לפי פסקה (א) (כלומר: המבוטחים שיטאו ב-10% מהפוליטה), יהיה פטור מתשלום היטל כלשהו במקרה של שריפה. דבר זה ייטל את העורך מטענת אברות הביטוח שהסעיף נגזר פרס לפי שאינו מבטח את עצמו.

שר הפנים:

גורם ההיטל על מי שאינו מבטח לא יהיה אהיד, אלא האחד ישלם יותר והשני פחות, ליתא לאפשרויות.

י. רוקח:

ב-15 ביולי נתקבלה בוועדה החלטה בשאלה הנספיק האוסרת: לקבל את הערוך שמקורות הפיפון של החוק יהיו שלושה: השתתפות חברות הביטוח, הרשויות המקומיות והממשלה. אשר לחברות הביטוח - הוחלט לקבל ביסוד את ההצעה האלטרנטיבית של חברות הביטוח בסעיף (ג) שלה, במקום סעיף 12(א) בהצעת החוק. כלומר: כבר נתקבלה החלטה בוועדה בשאלה זו, והיועצים המשפטיים היו צריכים רק לטא את ההחלטה, לאחד התייעצות עם הגורמים השונים הנוגעים בדבר.

הי"ר י. ריפתין:

השינוי העיקרי שביצעה עכשיו הממשלה הוא לקבל את ההצעה הערוך נית של חברות הביטוח, ע"פ שלא רק אלה שביטחו את עצמם ישאו בנטל, אלא גם אלה שאינם מבטחים.

היות ולגבי הפוליטות של מבטחים יש אחריות קבועים - טנא אשר לנכון להוסיף שלגבי אלה שאינם מבטחים ייקבע באופן וגובה ההיטל ע"י השר. לדעת עונה ההצעה בעקרונה למה שסיכמנו בשעת ע"י הוועדה.

אשר להשתתפות הרשויות המקומיות בתקציב הפדיון עדיין איננו יודעים מהו תקציבן של השירות הזה. אבל אני חושב שטובן סאליו כי התקציב הכולל יסומן משלושה מקורות הללו.

שר הפנים:

בשעתו אמרתי שהכוונה היא שערך שליש התקציב יינתן ע"י הממשלה, בערך שליש - ע"י הרשויות המקומיות (וזהו בערך הסכום בו חן משתתפות ניום), ובערך שליש ימסרה ע"י חברות הביטוח. ע"י השתתפות של חברות הביטוח בלבד לא יוכל השירות הזה לפעול. את התקציב המדוייק גרע בעצם רק לאחר שהחוק יתקבל, כאשר יקבע את מפקח הכבאות הארצי והוא יגיע בכל אחד מהמקומות לאיפויים - בעיקר במקומות שכינים עדיין אין בהם שירות כבאות - וגם לתקציב שגמי סדסייק, אם נצליח לקיים את השירות הזה לא על חשבון ההתנדבות אלא כחוספת להתנדבות - אני טביח שבגבולות של סיליון-וחצי אפשר יהיה לשפר את השירות בהרבה נכך בשנה הראשונה, אך צריך להיות ברור שעד שכל הענין הזה יפתח ניתחיל לפעול, אין זה ענין של שנה אלא של שנתיים-שלוש. מאידך גיסא, אם יביא החוק הזה לביטוח ההתנדבות, יהיה זה אסון גדול.

י. ישעיהו:

סעיף 6 של החוק אוסר שבכל שנה ייערך תקציב ההכנסות וההוצאות של השירות ע"י דשט הכבאות מה פידוש "תקציב האכנסות" היא יכולה לערוך רק את תקציב ההוצאות, נאילו ההכנסות באמת משלושת המקורות הנזכרים.

שר הפנים:

בין אם ההכנסות באמת לרשט, אפואת מהממשלה, מן העיריות או ממוססת וכ"ו, היא חייבת לערוך את תקציב הכנסותיה, בצד תקציב ההוצאות.

י. רוקח:

היתה בשעתו הצעה להטיל ארבעה סיסמיה בעיריות לצורך כי בוי אש, כפי שנהוג בארצות אחרות, אך היא לא נתקבלה, ואז חזרנו להצעה שקראתי קודם. אך אני חושב שההצעה של 10% אינה ברורה, ואני מציע שגם ענין ההכנסות מחברות הביטוח זמן ההיטלים ייקבו בתקנות. כי מה יקרה, למשל, בשנה ללא שריפות מבחינת ההכנסות של אברות הביטוח? הממשלה גובה ארבעה לפי צווי צדקי מלחמה, שהכנסתה מתאימה פאד לכיבוי שריפות. בארצות אחרות נצטברו עד היום כ-30 מיליון ל"י; זהו קרן ביי שצריך לשלם עליה ריבית, ואריבית בלבד יכולה לכסות את השליש העוב בתקציב שירות הכבאות. אני מציע מסוא ששליש התקציב של שירות הכבאות - השליש של

ועדת הפנים - 28.10.58

י. דוקח:

של-דבר זהו שירות עירוני. אשר לשליש של חברות הביטוח, אני מציע לכתוב "לא יותר מ-10%" במקום "10%". כי ייתכן שתקציב שירותי הכבאות יתאזן גם אם יילקחו פחות מ-10% מחברות הביטוח, ואין לנו מצבים ליצור כאן קרינות. בתנאי זה אני מוכן לקבל את ההצעה כפי שהוסברה ע"י מר ארזי.

י. כצ:

עלינו להגדיר בחוק ברורות את מידת השתתפותן של הרשויות המקומיות וכמה חושבים לקבל מן ההיטלים. אין להטיל על הרשויות המקומיות כיסוי כל הפרש שהמדינה לא תצליח לכסות. העיניים אינן יכולות להיות תלויות בחסדי הממשלה בענין זה, בייחוד שאנו יודעים כיצד מחלקים אצלנו מענקים לרשויות. כל ההשתתפויות צריכות אפוא להיות מוגדרות בחוק, מבלי להשאיר זאת ליושר-לבו של שר הפנים.

מר ארזי:

לדבריו של ח"כ בדבר איזון התקציב בשנה ללא שריפות: - התקציב מורכב משלושה סעיפים שהם קבועים ואינם תלויים במידת השריפות: השתתפות הממשלה, הרשויות המקומיות וההיטל מפוליטות הביטוח. נוסף לכך יש כמה סעיפים שאינם קבועים: א) ההיטלים שייגבשו במקרי שריפות; ב) תרומות והכנסות שונות של שירותי הכבאות (נשפים, הכנסות מתזמורות הכבאים וכו'). לעומת זה, סעיף ההוצאות כולל אף הוא הוצאות קבועות: תשלום המשכורות, החזקת המשק והציוד, וגם בו יש שני סעיפי-הוצאה תלויים במקרי השריפות: א) השימוש בציוד; ב) זלק וכו'.

אני מתנגד אפוא בהחלט לכך שבחוק ייקבע מראש היחס בין השתתפות הממשלה והרשויות המקומיות. דבר זה צריך שיינתן לשיקול הממשלה ולמידת אפשרויותיה.

מר רוטנברג:

הצעתו של ח"כ דוקח בדבר השתתפות הרשויות המקומיות בשליש, אינה מעשית. כי אי-אפשר להטיל על שירות, למשל, אותה מידת השתתפות בתקציב שירותי הכבאות כמו על עיריית חיפה. ההיטל שגובים מחברות הביטוח יחולק ע"י הממשלה, וזה שיקבע גם את מידת השתתפותן של הרשויות המקומיות וגם את השתתפות הממשלה.

היו"ר י. ריפתין:

אני מבין שהודעת הממשלה בדבר שלושת השלישים היא הודעה על מגמה, על מדיניות, ואין הכוונה לצורמה חוקית.

ח"כ דוקח מציע לפרט מאיזה מקור תיקח הממשלה את חלקה, והוא מציע: הארנונה לבזקי מלחמה. אינני תומך בכך. ראשית, הארנונה הזאת מיועדת לבזקים של מלחמה, ואין לנו יודעים את הבזקים הללו. אם יש צורה כלשהי שהממשלה תמצא אפשרות לבצל בה את הכספים הללו - זהו ענינה. אנו קובעים רק שהממשלה צריכה להשתתף בהחזקת שירותי הכבאות, ותו לא.

גם בענין השתתפות העיריות איננו חושב שצריך לפרט ולהגדיר בחוק.

אשר לחברות הביטוח, אני מבין שיש הסכמה כללית לקבל את ההצעה לפיה לא רק המבוטחים ישלמו. אשר להצעתו של ח"כ דוקח לכתוב "עד 10%" במקום "10%", ושהגובה המרבי ייקבע ע"י השר בתקנות - הצעה זו מתקבלת על דעתי. לגבי אלה שאינם מבוטחים, ייקבע גובה ההיטל בתקנות.

י. דוקח:

אשר לחלקן של העיריות בתקציב, אל לנו לשכוח שזהו שירות עירוני העוסק לא רק בכיבוי שריפות אלא גם בהצלת נפש ורכוש, וכבר הזכרנו בחוק מקרי מפולת, שטפונות וכו'.

שר הפנים:

לענין התפקידים הנוספים של השירותים - יש תפקידים שהם מובנים מאליהם, כמו הצלת נפש ורכוש. מה שלא מובן מאליו הוא שמכבי-אש צריכים להכין תכנית כיצד להיות מוכנים לכל מקרה של הצלת נפש ורכוש שאינה קשורה בכיבוי אש. אני מסכים ששירותי הכבאות יבצלו לצורך הצלה אותם הכלים שיש בידם במסגרת הכוונות הכללית שלהם, אבל לא יותר; שלא ירכשו כלים מיוחדים שאינם קשורים בכיבוי. כי אם אומרים לכבאים שהם צריכים להיות מוכנים לכל מקרה, לא רק לשריפה, בסופו של דבר לא יהיו מוכנים לשום דבר. תפסת מרובה - לא תפסת.

ועדת הפנים - 28.10.58

שר הפנים:

לא הייתי מיעץ לקבל את הצעת ח"כ רוקח לכתוב "עד 10%" במקום "עשרה אחוזים", משעפיים של ביצוע מעש.

אשר לאדונוה: אינני מקבל את ההצעה לקבוע בחוק שטס מסויים שנקבע למסדה מסויים מת ינוצל למסדה אחרת. הממשלה צריכה להיקבע בחוק כשותף מכובד בהחזקת השירות, מבלי לפרט את מקור הכסף.

הרחלטה: 1. אין חילוקי-דעות לגבי הניסוח של סעיף 2 (בדבר מקרי אסון, הצלת נפש ורכוש וכו'). ועדת הפנים אינה מתערבת בדרכי הביצוע.

2. בשאלת המיסון:-
(א) לקבל ביסודה את ההצעה האומרת שמקורות המיסון יהיו שלושה: הממשלה; הרשויות המקומיות; המבוטחים, הבלתי-מבוטחים והכנסות אחרות;

(ב) לא לקבוע בחוק את האחוז המדוייק בו ישתתף כל אחד מהגורמים הנ"ל בהחזקה, אך היור יודיע בכנסת שהמגמה הכללית היא שכל אחד ישתתף בערך בשליש.

הסתייגות: י. רוקח; י. כץ - להגדיר את האחוזים המדוייקים בחוק.

(החלטה זו מבטלת החלטה קודמת שנתקבלה בענין זה).

(ג) לקבל את הצעת ח"כ רוקח שהשתתפות חברות הביטוח תהיה "עד עשרה אחוז" מן הפוליסות במקום "עשרה אחוז".

(ד) היועצים המשפטיים יבסחו את הסעיף, ובין יבסחו פסקה בדבר רשות שר הפנים להטיל אגרות בתקנות.

(ב) שאלת המתנדבים

היור י. ריפתין:

טרם סיימנו את הדיון בענין המתנדבים הספונטניים המגיעים למקום השריפה לפני הכבאים, ובעיותם לפיצויים במקרה של פגיעה. היועצים המשפטיים נתבקשו להכין בוסס לסעיף זה, וכן דנה בענין ועדת משנה מיוחדת.

ד. בר-רב-האי:

כשדנו בחוק בתעוררה הבעיה של אנשים הנחלצים לעזור בכי גוי שריפה, זהם אינם מאורגנים במסגרת השירות, אף לא ככבאים מתנדבים מאורגנים. דבר זה חשוב במיוחד בכפרים ובעיירות קטנות בהן אין שירות זרחי, והכוונה היא לעודד את ההתנדבות ע"י הסרת החשש שבמקרה של פגיעה לא יינתנו פיצויים לנפגע.

ההנחה היא כי מי שמשתתף בכי גוי לפני שהגיעו הכבאים, וביזוק - דינו כדין כבאי. אם הוא משתף פעולה עם הכבאים לאחר שהגיעו, ולא סולק מהמקום ולא פעל בניגוד להוראות - גם אז הוא זכאי לפיצויים אם ביזוק.

ועדת המשנה ניסחה ברוח זו את סעיף 23,

כדלקמן:

23. (א) יהיה זכאי לאותם פיצויים מחמת פגיעה

שזכאי להם כבאי -

(1) מי, שבאין כבאי או כבאי מתנדב, נוכח

ועדת הפנים - 28.10.58

ד. בר-רב-האי:

במקום הדליקה, נפגע תוך כדי ועקב ביצוע פעולה לכיבוי דליקה, למניעת התפשטותה או להצלת נפש (או רכוש) עקב הדליקה;

(2) מי שנפגע תוך כדי ועקב השתתפותו בפעולות הכבאים לכיבוי דליקה, מניעת התפשטותה והצלת נפש (או רכוש), והמפקד על פעולות הכבאים במקום הדליקה לא התנגד להשתתפותו בפעולות האמורות, והוא לא פעל בניגוד להוראות אותו מפקד.

(ב) לענין סעיף זה יראו כמעבידו של הנפגע את רשות הכבאות שבתחומה פרצה הדליקה.

ראשית, זהו נושא חדש. שר הפנים:

שנית, אפשר לגשת לענין זה מתוך רצון להבטיח בצורה מלאה את כל המקרים שיכולים להיות. אינני חושב שבמשך שנה נוכל להקים את רשות הכבאות, גם אם נמצא את האנשים המתאימים לכן, והרצון להבטיח בכל המקרים יקשה עוד יותר. אמנם, אנו טוענים שרצוננו הוא כי השירות לא יבוא על חשבון מתנדבים, אבל אנו רוצים בארגון של מתנדבים, לא במתנדבים בלתי-מאורגנים, כיוון שמקצוע כיבוי האש הוא מקצוע, ורק המאורגנים יכולים ללמוד אותו, ולא להינתנו מלוא הזכויות של כבאים. ההצעה הנזכרת, לעומת זאת, בנואה להבטיח אותן זכויות גם למי שאינם כבאים מתנדבים מאורגנים, תגרום להפחתת ההתנדבות, ועלול להווצר מצב שאדם נפגע תוך כדי התנדבות ספונטנית במקרה מסויים דוקא משום שלא היה ביחידת מתנדבים מאורגנת ולא למד את המקצוע ולא קיבל את ההכשרה הדרושה. לא ייתכן גם שבשעת שריפה יעסוק המפקד לא בכיבוי אלא בספירת אלה שאינם מתנדבים, על-מנת שישלך מהמקום את הבלתי-רצויים. אני מתנגד אפוא בכל תוקף להחלטתכם לכתוב "ולא סולק" במקום "וקיבל אישור".

אני מבין עוד את רצונכם להבטיח את אלה שפועלים בהתנדבות עד שמגיעים הכבאים. אבל לאחר שהם מגיעים - המתנדב צריך לקבל רשות, וללא רשות אינו רשאי להימצא במקום. ייתכן שהמפקד אף לא ראה אדם כזה, ולכן לא גירש אותו מהמקום. לא תתכן אנרכיה כזאת.

לפסקה (2), המדברת על מתנדבים שנשארו גם לאחר שהגיעו הכבאים, אתנגד אפוא בניסוחה המוצע בכל תוקף, כי דבר זה יהרוס כל מה שאנו באים לבנות.

שאלה אחרת היא: מה לעשות לפני שהכבאים הגיעו? כי לעתים באמת הרגעים הראשונים הם הקובעים, וזה באמת בעיה קשה. פה אני מוכן לקבל משהו מהצעתכם, אבל גם כן בתיקון: שזה לא יהיה אוטומאטי.

ד. בר-רב-האי: אין פה שום דבר אוטומאטי. בכל מקרה בית-המשפט יהיה הקובע.

שר הפנים:

לפי הנוסח כאן קנה-המידה היחיד הוא אם הנפגע משקר או לא בקשר לקבלת הפגיעה, אם אמנם נפגע בעת ועקב כיבוי הדליקה או לא. אין בידי כרגע הצעה בענין זה לגבי מי שמוסר להכריע בנדון, כי מהצעתכם לא מובן שביהמ"ש הוא שיחליט לגופו של ענין, כי לפעמים גם אם נפגע אדם תוך ועקב כיבוי הדליקה, עדיין לא מגיעים לו פיצויים. ודבר זה אני מציע להשאיר בידי ביהמ"ש, מה שמתוך הצעתכם לא ברור, כיוון שהיא אוסרת שבמקרה שהוברר מקור הפגיעה - הפיצויים הם אוטומאטיים.

י. שופמן:

שר הפנים לא היה נוכח כשהוועדה החליטה עקרונית מה היא רוצה בענין זה, והכנת הניסוח במטרה לוועדת משנה, בה בתקבלה ההחלטה פה אחד, אם כי בגד דעתו של היועץ המשפטי.

כאן מדובר לא על מתנדבים. מדובר על מקרה שאין כבאים ואין מתנדבים. במקרה כזה השאלה היא: האם אוסרים לכל אחד "אל תתערב, כי במקרה שתיפגע - אתה תישא באחריות", או שרוצים לחייב התנדבות של עוברי-אורח עד שמגיעים הכבאים?

ועדת הפנים - 28.10.58

י. שופמן:

אשר למקרה שכבר הגיעו הכבאים, איבנו רוצים ששר הפנים יוציא טופס של רשיון שמפקד הכבאים ישא תמיד בכיסו כדי לאשר הימצאות של אנשים במקום לאחר שהגיעו הכבאים. אלא, אם המפקד כשהגיע רואים אנשים זרים במקום שאינם דרושים לו - הוא יכול רק לסלק אותם, ואם לא אמר להם להסתלק - הם משתתפים הלאה בכיבוי.

שר הפנים:

ומה בנוגע לאלה המגיעים למקום לאחר שכבר הגיעו הכבאים?

י. שופמן:

לכך צריך באמת לתת את הדעת. לכל היותר אפשר לחלק את הסעיף (2) לשניים: לגבי אלה שהיו לפני שהגיעו הכבאים ונשארו; ולגבי אלה שהגיעו אחרי שהגיעו הכבאים. האחרונים זקוקים באמת לאישור של מפקד הכבאים להשאר, בעוד שהראשונים צריכים להתבקש להסתלק.

אשר לבי"ת-המשפט: פה כתוב שאדם שמי"ל תנאים מסויימים, זכאי לפיצויים. אם רשות הכבאות תסרב לתת לו פיצויים - עובר העניין אוטומטית לבי"המ"ש, כמו בכל מקרה. גם לגבי כבאי מקצועי ייתכן מצב שהרשות תסרב לו פיצויים משופגע, וגם אז עובר העניין לבי"המ"ש.

היו"ר י. ריפתי:

נראה לי שיש הסכמה שלפני בוא הכבאים אזרח המגיש עזרה ונפגע - זכאי לפיצויים. יש גם הסכמה שלא מגיעים פיצויים למי שבא לאחר שהגיעו הכבאים, אלא אם כן נתבקש לכך או קיבל אישור מפורש של מפקד היחידה. חילוקי הדעות נשארו אפוא לגבי אלה שהיו לפני שבאו הכבאים, ונשארו. האם אלה זקוקים לאישור מפורש של המפקד להשאר, או האם הם זכאים לפיצויים אלא אם כן נתבקשו לעזוב ולא עזבו? כאן ניתנה בישיבה קודמת הדוגמה של אדם הנמצא בקומה שניה של בית בו ער, עסוק בהצלת תינוק, ולא שמע כלל שהגיעו הכבאים ולא קיבל אישור מהמפקד, ותוך כדי פעולתו נפגע. האם מגיעים לו פיצויים או לא? זה היה השיקול של הוועדה כשהחליטה לכתוב "ולא סולק" במקום "וקיבל אישור", ואני מציע לשר להסכים לזווסת זה.

שר הפנים:

לדבריו של ח"כ שופמן, אני חוזר ואומר: אם כתוב בחוק שאדם זכאי לפיצויים במקרה מסויים, יקבע ביהמ"ש לא לגופו של עניין, אלא רק אם הפגיעה היתה באמת באותו מעמד, ואז זכאי האיש אוטומטית לפיצויים. אך ייתכן, למשל, שאדם שבא לכבות שריפה שפך מים על שמו, ובמקום לכבות את השריפה עוד הגדיל אותה, ותוך כדי כך נפגע. גם במקרים כאלה אני רוצה שתהיה סמכות לבי"המ"ש לקבוע אם הגיעו לו פיצויים או לא, מה שלא ניתן לפי הניסוח הנוכחי של הסעיף. או, למשל, אם תוך כדי כיבוי השריפה נכנס אדם לגנוב, ותוך כדי כך נפגע. ביהמ"ש צריך אפוא לקבוע אם באותן נסיבות היה הדבר מוצדק או לא. עכ"פ, אני רוצה שתהיה אפשרות לפנות על כך לבי"המ"ש.

י. שופמן:

כתוב: "תוך השתתפות בכיבוי"; זה מוציא את ענין הגניבה.

שר הפנים:

בכל זאת אני עומד על דעתי למתוב גם לגבי מי שהיה לפני שהגיעו הכבאים, ונשארו, שהוא זקוק לאישור מפורש מפי המפקד, במקום "ולא פעל בניגוד להוראות".

אשר לדוגמא שהביא היו"ר, של אדם העוסק בהצלה ולא יודע כלל שכבר הגיעו הכבאים - דינו, לדעתי, הוא כדין מתנדב לפני שהגיעו הכבאים. אני מחשיב את שתי הגישות, אבל אני מחשיב יותר את הגישה הרוצה להזהר מפני מי שאיבנו מקצועי משום שלא התנדב ליחידת כבאים מתנדבים מאורגנת ולא קיבל אישור מהמפקד. עכ"פ, את הזווסת הסופי של הצעתי אמסור בישיבה הבאה. הצעתי בעקרונה אומרת: כשבאים הכבאים - יכול להשאר רק מי שקיבל הסכמה מפורשת מהמפקד, אם היתה לו אפשרות לקבל הסכמה כזאת. אם לא היתה לו אפשרות לקבל את ההסכמה - יחול עליו החלק הראשון של הסעיף, המדבר על זכותם של מתנדבים לפני שהגיעו הכבאים.

ד. בר-רב-האי:

אנו מבדילים בין חוק מטריאלי המקנה זכויות, ובין חוק פרוצדורלי המראה כיצד לממש את הזכויות. בחוק המטריאלי אנו קובעים רק מי זכאי. בחוק הזה לא יכולה

ועדת הפנים - 28.10.58

ד. בר-רב-האי:

אפוא להיות שום הוראה על מה ואיך לחליט ביהמ"ש. אם דשות כבאות מסדב במקרה כלשהו לשלם פיצויים - עוברת המערכה לביהמ"ש, ותו לא. גם לגבי כבאי מקצועי תהיה אותה מערכת הוראות, הוראות החלות על כל פועל הפועל בניגוד להוראות מנהל העבודה.

שר הפנים: אבל לכבאי מקצועי אפשר יהיה להגיד "אתה היית חייב לדעת", מה שאי-אפשר להגיד למתנדב.

ד. בר-רב-האי: עכ"פ, לא ייתכן שאדם הנמצא במקום, והוא בקמצע פעולה, יפסיק וירוץ לחפש את המפקד כדי לבקש דשות להמשיך בעבודת ההצלה בקושה השניה.

ההבדל בין שתי הגישות הוא יסודי: השר רוצה שאדם כזה יקבל רשיון מפורש, ואילו אני רוצה לבנוע אפשרות שיפעל בניגוד להוראות, ואני עומד על דעתי.

מר סילברסטון: בסעיף זה מתעוררת נקודה נוספת: - לפי הנוסח של ועדת המשנה יוצא שבכל מסגרת שתיקבע לדבר, הזכות לפיצויים תחול לא רק על מתנדב עובר-ושב, או שכן שבא לעזרה, אלא גם על בעל הרכוש עצמו שאצלו פרצה הדליקה, הפועל לשמירת משפחתו ורכושו. אינני חושב שלכך הכוונה, וצריך לתקן את הניסוח.

הינ"ר י. דינפתין: אני מבקש שחברי ועדת המשנה - ח"כ בר-רב-האי ושופמן - יבררו נקודה זו עוד לפני הישיבה הבאה, ויביאו לנו צווח מתוקן.

בישיבה הבאה נסיים את הדיון בשאלה זו, ואח"כ נעבור לחוק לתיקון פקודת בנין ערים.

(הישיבה ננעלה ב-11.10)